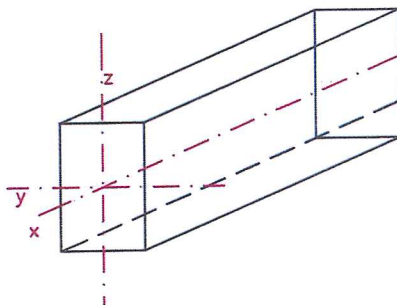

Základní pomůcka pro správné řešení

Než se pustíte do příkladů, doporučuji si zjednodušeně zopakovat. Jde o skutečně zásadní „desatero“ (v našem případě „osmero“), které musíte vždy znát:

1/ názvy os průřezů

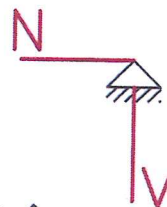
Protože budeme řešit nosníky, na tomto schématu si připomeňme (znáte to již z určování průřezových charakteristik z 2.ročníku), jaké má nosník osy a jak je značíme:

2/ základní typy podpor

Abychom byli schopni vyřešit síly na nosníku, musíme si uvědomit, že podle typu podpory poznáme, kolik stupňů volnosti a jakých ta která podpora odebírá. Právě ty stupně volnosti, které podpora nosníku odebírá, nahrazujeme reakcemi.

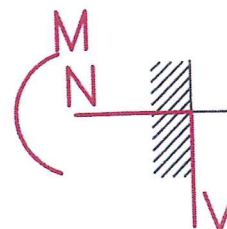
PEVNÝ KLOUB – odebírá 2 stupně volnosti: posun ve směru osy x
posun ve směru osy z

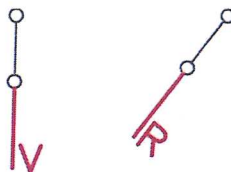
POSUVNÝ KLOUB – odebírá 1 stupeň volnosti: posun ve směru osy z

VETKNUTÍ - odebírá 3 stupně volnosti: posun ve směru osy x
posun ve směru osy z
otáčivý pohyb kolem podpory

KYVNÝ PRUT - odebírá 1 stupeň volnosti: posun ve směru osy kyvného prutu

3/ znaménkovou konvencí pro výpočet reakcí

Reakce počítáme z podmínek rovnováhy. Máme silové podmínky rovnováhy a momentové podmínky rovnováhy.

Silová podmínka rovnováhy:

Algebraický součet všech sil v obecné soustavě sil se musí rovnat 0:

$$\sum_{i=1}^n F_i = 0$$

Tuto podmínku pak členíme pro jednotlivé osy, takže platí:

Algebraický součet všech sil působící ve směru osy x v obecné soustavě sil se musí rovnat 0:

$$\sum_{i=1}^n F_{xi} = 0 \quad \begin{array}{c} - \quad + \\ \leftarrow \quad \rightarrow \end{array}$$

Algebraický součet všech sil působící ve směru osy y v obecné soustavě sil se musí rovnat 0:

$$\sum_{i=1}^n F_{yi} = 0 \quad \begin{array}{c} \uparrow + \\ \downarrow - \end{array}$$

Algebraický součet všech sil působící ve směru osy z v obecné soustavě sil se musí rovnat 0:

$$\sum_{i=1}^n F_{zi} = 0 \quad \begin{array}{c} \uparrow + \\ \downarrow - \end{array}$$

(Vzhledem k osám budeme používat především podmínku do osy x a do osy z)

Momentová podmínka rovnováhy:

Algebraický součet všech momentů v obecné soustavě sil k libovolně zvolenému momentovému středu se musí rovnat 0:

$$\sum_{i=1}^n M_i = 0 \quad \begin{array}{c} + \\ \curvearrowright \\ - \\ \curvearrowleft \end{array}$$

4/ znaménkovou konvenci pro určování průběhu vnitřních sil

! V první řadě je nutné si uvědomit, že zde platí jiná pravidla, než při výpočtu reakcí !

Při určování průběhu vnitřních sil můžeme jít buď zleva po nosníku nebo zprava po nosníku a vždy platí jiné pravidlo pro kladné a záporné znaménko.

Takže

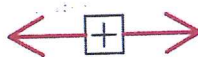
NORMÁLOVÉ SÍLY

Pokud jdeme po nosníku zleva, pak všechny síly, které směřují doleva $\leftarrow$ (ven z průřezu) jsou kladné. Pokud jdeme po nosníku zprava, pak naopak všechny síly, které směřují doprava $\rightarrow$ (ven z průřezu) jsou kladné.

Je to logické, tahové síly jsou kladné, tlakové záporné.

Kladné síly vynášíme nad základní čáru, záporné pod základní čáru.

Jako pomůcku používáme toto schéma:

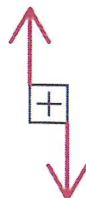
POSOUVAJÍCÍ SÍLY

Pokud jdeme po nosníku zleva, pak všechny síly, které směřují nahoru $\uparrow$ jsou kladné.

Pokud jdeme po nosníku zprava, pak naopak všechny síly, které směřují dolů $\downarrow$ jsou kladné.

Kladné síly vynášíme nad základní čáru, záporné pod základní čáru.

Jako pomůcku používáme toto schéma:

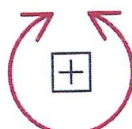
OHYBOVÉ MOMENTY

Pokud jdeme po nosníku zleva, pak všechny momenty, které se otáčí kolem daného bodu po směru hodinových ručiček ↻ jsou kladné.

Pokud jdeme po nosníku zprava, pak naopak všechny momenty, které se otáčí kolem daného bodu proti směru hodinových ručiček ↻ jsou kladné.

!Kladné momenty vynášíme pod základní čáru, záporné nad základní čáru! Zachovat toto pravidlo je důležité, protože právě tam, kde je vykreslen moment, klademe tahovou výztuž.

Jako pomůcku používáme toto schéma:

5/ průběh normálových sil

Normálové síly mají vždy konstantní průběh, který se mění skokem vždy v místě působení břemena a to právě o hodnotu tohoto břemena.

6/ průběh posouvajících sil

OSAMĚLÁ BŘEMENA: Mezi dvěma osamělými břemeny je vždy konstantní průběh, který se mění skokem vždy v místě působení osamělého břemena a to právě o hodnotu tohoto osamělého břemena.

SPOJITÉ ROVNOMĚRNÉ ZATÍŽENÍ: Od **začátku** po **konec** spojitého rovnoměrného zatížení se mění průběh lineárně a to o hodnotu náhradního břemene – křivka 1. stupně.

SPOJITÉ TROJÚHELNÍKOVÉ ZATÍŽENÍ: Od **začátku** po **konec** spojitého trojúhelníkového zatížení se mění průběh křivkou 2.stupně a to o hodnotu náhradního břemene.

OSAMĚLÉ BŘEMENO PŮSOBÍCÍ VE SPOJITÉM ZATÍŽENÍ: V takovém místě se vždy mění průběh skokem a to o hodnotu působícího osamělého břemena.

8/ průběh ohybových momentů

OSAMĚLÁ BŘEMENA: Mezi dvěma osamělými břemeny je vždy lineární průběh (křivka 1.stupně)

SPOJITÉ ROVNOMĚRNÉ ZATÍŽENÍ: Od **začátku** po **konec** spojitého rovnoměrného zatížení se mění průběh křivkou 2.stupně.

SPOJITÉ TROJÚHELNÍKOVÉ ZATÍŽENÍ: Od **začátku** po **konec** spojitého trojúhelníkového zatížení se mění průběh křivkou 3.stupně.

OSAMĚLÉ BŘEMENO PŮSOBÍCÍ VE SPOJITÉM ZATÍŽENÍ: V takovém místě vždy dojde ke zlomu v průběhu.

OSAMĚLÝ MOMENT PŮSOBÍCÍ např. VE SPOJITÉM ZATÍŽENÍ: V takovém místě vždy dojde ke zlomu v průběhu. V takovém místě se vždy mění průběh skokem a to o hodnotu působícího osamělého momentu.